

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

RÅVANNSPROBLEMATIKK.

Va-Dagene på Sørlandet 2016.

Jarl Inge Alne,
Seksjonssjef Mattilsynet Avdeling Haugalandet.

God råvannskilde:

Næringsfattig.

Godt beskyttet nedslagsfelt.

Stort volum.

Dårlig råvannskilde:

Sterkt forurenset.

Varierende kvalitet (bekk).

DAGENS UTFORDRINGER.

Klimaendringer

Ferdsel

Eutrofiering

**Dårlig beskyttelse/manglende klausulering av
nedbørsfelt.**

HVILKE KLIMAENDRINGER HAR BETYDNING FOR DRIKKEVANNSKILDENE?

- **Store overflateavskyllinger – mer konsentrert nedbør – lengre oppholdsperioder.**
- **Kraftige vinder.**
- **Høyere temperatur.**
- **Mindre sur nedbør (Klimaendring eller miljøforbedring?)**

STORE OVERFLATEAVSKYLLINGER.

- **Økt utvasking av organisk materiale til drikkevannskilden.**
- **Økt tilførsel av smittestoff.**
- **Økt tilførsel av næringsstoffer, særlig N og P**
- **Periodevis stor og over tid økende belastning på renseanlegg.**

KRAFTIGE VINDER.

- **Større omrøring i vannmassen.**
- **Ødeleggelser i nedslagsfeltet – ødeleggelse av skog med behov for innsats fra tungt maskinelt utstyr. Dette akselerer erosjonen.**

HØYERE TEMPERATUR.

- **Mer optimale forhold for biologisk omsetning med økt biomasse i vannfasen.**
- **Lengre perioder med stagnasjon i vannmassen.**
- **Mindre sannsynlighet for islagte vann.**

NEDBØREN ER MINDRE SUR.

- **Mer optimale forhold for biologisk omsetning.**
- **Mindre forbruk av kjemikalier til pH-justering og alkalisering.**
- **Mindre korrosjon på utstyr.**

VEKSTKRAV FOR MIKROORGANISMER.

Temperatur.

Væsketilgang.

Okygentilgang – ikke alle.

pH.

Næringsstoffer.

Jo nærmere optimale forhold en kommer, jo hurtigere blir veksten av mikroorganismer.

KONSEKVENSER.

Bedre biologiske forhold i vannkilden. Omsetningen går fortere, innbyggerne trives og formerer seg fortere.

Vi får et «sunnere» vann, men får vi et bedre råvann?

Vi får økt risiko for følgende :

- **Svikt i renseprosess.**
- **Større mengde bakterier i vannmassen.**
- **Økt oppvekst av alger (cyanobakterier).**

Hva betyr alger for et drikkevann?

Alger kan være toksinproduserende:

**Neurotoksiner, hepatotoksiner og
neurodegenerative toksiner.**

**Vi har pr. i dag ingen gode renseprosesser for disse
toksinene som er blitt satt i sammenheng med
Alzheimer, Parkinson og ALS.**

**Konsekvens: vannkilden er
ødelagt som råvannskilde!**

VÅR STØRSTE UTFORDRING I FREMTIDEN?

KART OVER HAUGALANDET.

**TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN!**